

Motion till riksdagen 2009/10: MJ437

av **Sven Yngve Persson (m)**

Översyn av producentansvaret

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om en översyn av producentansvaret.

Motivering

Lagen om producentansvar bygger på det som kallas Polluter Pays Principle och går ut på att producenten av en vara hålls fysiskt och/eller ekonomiskt ansvarig för att en förbrukad vara tas om hand på ett miljömässigt korrekt sätt. Sedan den 1 januari 1994 har vi i Sverige en lag om producentansvar som i ett första skede omfattade förpackningar och returpapper. Senare infördes även producentansvar för bland annat däck och bilar (1998) och elektroniska produkter (2001). Från och med den 1 januari 2009 infördes även producentansvar för små batterier. Av lagstiftningen framgår att producentansvaret är såväl ekonomiskt som fysiskt. Producenterna ska inte bara bekosta hanteringen av avfallet utan i förekommande fall även ansvara fysiskt för att varan eller förpackningen forslas bort eller omhändertas.

Det finns inga konkreta krav på hur många återvinningsstationer som ska finnas i en kommun eller hur tätt dessa ska ligga, vilket gör att detta blir en bedömningsfråga. Klart är att det finns få ekonomiska incitament för producenterna att utöka antalet återvinningsstationer, särskilt med tanke på den fastighetsnära insamling som vuxit fram i det avståndsmässiga vakuum som finns mellan materialbolagens insamling (som i praktiken sköts av kommunen eller enskilda entreprenörer för producenternas räkning) och de enskilda hushållen.

Den fastighetsnära insamling som finns i många flerbostadsområden står fastighetsägaren eller bostadsrättsföreningen för. Den frivilliga hantering som de bekostar, som en service till de boende, har i praktiken kommit att utgöra en betydande andel av det svenska avfallshanteringssystemet. Enligt siffror

Fel! Okänt namn på

från 2006 var 46 procent av samtliga hushåll i flerfamiljshus anslutna till en fastighetsnära insamling.

Den fastighetsnära insamlingen är också uttryckligen ett mål från beslutsfattarnas sida och nämns i till exempel proposition 2002:03/117 Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp. I Naturvårdsverkets rapport Framtida producentansvar för förpackningar och tidningar (rapport 5648, december 2006) är det inte alltid givet att den fastighetsnära insamlingen på alla platser utgör det mest lämpliga insamlingssystemet, men man rekommenderar samtidigt att det ska vara producenternas ansvar att se till att en fastighetsnära insamling etableras i de fall då det är det lämpliga insamlingssystemet. Avfallsrådet gick i november 2004 något längre i sin beskrivning och slog fast att insamlingen av förpackningsavfall och returpapper företrädesvis ska vara fastighetsnära och att det ekonomiska och fysiska ansvaret att se till att lämpliga insamlingssystem etableras även ska gälla den fastighetsnära insamlingen.

Vad som skett i praktiken på en del platser är det omvända. Istället för att röra sig mot en insamling som ligger närmre hushållen har man istället dragit in på antalet återvinningsstationer där den befintliga fastighetsnära insamlingen, bekostad av fastighetsägarna, varit väl utbyggd. Därmed har producenterna alltså helt utan konsekvenser kunnat lasta över sitt fysiska och ekonomiska ansvar på en annan part.

Med anledning av det glapp som uppstått mellan det verkliga läget och lagstiftningen på området anser jag att producentansvaret bör ses över. I länder som till exempel Österrike har man på ett utmärkt sätt lyckats täcka in den fastighetsnära insamlingen i producentansvarslagstiftningen och det är något som även vi i Sverige bör ta efter.

Stockholm den 30 september 2009

Sven Yngve Persson (m)